

ÚLOHA DOPLŇOVÁNÍ TABULKY

Úloha je umístěna v kapitole **Evidujeme data**.

<https://pracesdaty.zcu.cz/index.php/evidujeme-data/20-evidujeme-priklad-2>

Určení

2. stupeň (6. třída).

Tip na hodinu

Úloha Doplnění tabulky výrazně navazuje na úlohu Vytvoření tabulky. Objevují se v ní stejné kategorie (třídy) objektů. Objekty v rámci řazení v řádku ovšem tentokrát nemusí představovat sled sousedních čísel z číselné osy za sebou. Aktuální plocha je v tomto smyslu jiným způsobem gradace Příkladu 2 z úlohy Vytvoření tabulky.

Hodnocení je sice v úloze Doplnění tabulky prováděno automaticky, ale přesto je důležité využít dále popsaný postup práce s úlohou. Zabrání se tak pouhému pokusnému přesouvání objektů. Naopak se posílí vědomí potřeby dodržování evidence pravidel podle nastavených kritérií.

Následovat by měla úloha Slovníky.

Cíl

Nastavení pravidel pro evidenci dat.

Provedení evidence dat podle daných pravidel.

Kombinovat data různého typu.

Výstup

Žák vysvětlí nastavení pravidel pro evidenci dat v tabulce podle jejího záhlaví a doprovodného textu.

Žák eviduje data v tabulce podle pravidel daných jejím záhlavím a doprovodným textem.

Žák seřadí data v tabulce podle klíče popsaného v textu.

Popis

Úloha představuje ukázkou evidence dat v tabulce, při níž se využívá třídění a řazení obrazových objektů, které představují různé způsoby vizualizace čísel. Pro žáky půjde po předchozí úloze o známé prostředí. Mohou ji tedy řešit samostatně (Datík se objeví po každém správném doplnění řádku). Přesto je vhodné ji využít i v hodině, pro posílení povědomí o nutnosti dodržování pravidel evidence, která mohou být na různých místech.

Ovládání

Obrázky se do tabulky přetahují metodou drag&drop, nebo-li chyt' s pomocí stisknutého levého tlačítka myši, tažením přesuň na místo a pusť. Špatné umístění je signalizováno návratem obrázku zpět na původní místo.

Využití v hodině

V textu úlohy jsou pokyny pro žáky o způsobu naplnění řádků tabulky dle daných pravidel.

Upozornění:

- Na různých počítačích se objeví různé názvy v záhlavích řádků (případně v různém pořadí) a různé pořadí obrazových dat.
- V případě, kdy je využívána projekce, je dobré na to upozornit.

První řádek pro obrazová data

Otázka do diskuse pro žáky před samostatnou prací:

1. Kde zjistíte, které obrázky máte do buněk v řádku vyplnit?

Pokyny:

- Žáci by se měli dokázat soustředit na to, že řádek má záhlaví, v němž je název druhu obrázků, které má obsahovat.

Poznámky:

- Žáci by měli znovu využít již známý postup.
- Žáci by měli dát přesnou instrukci k nalezení místa s názvem pro obrazová data, které má obsahovat řádek tabulky.

Samostatná práce:

- Žáci samostatně vyplní první řádek určený pro obrazová data jejich přetahováním do buněk.

Pokyny:

- V případě potřeby připomeňte způsob přetahování metodou drag&drop.
- Povzbudte žáky, aby se pokusili vyplnit řádek na první pokus.
- Upozorněte žáky, že nemají dělat nic v dalších řádcích.
- Ujistěte se, že mají všichni první řádek vyplněný.

Otázky do diskuse po samostatné práci:

1. Podle čeho jste poznali, kam umístit obrázky odpovídající jednotlivým číslům?
2. Kdo má v textu mezi čísla (ptejte se na přeskáčku na lichá čísla mezi 1 a 9)?

Pokyny:

- U první otázky je důležité nechat žáky samotné vyjádřit, že museli vzít v potaz kritérium řazení pro čísla, která mají v textu a počet buněk v příslušném řádku tabulky. Pokud dokázali čísla v hlavě seřadit, mohli je umístit do správné buňky.
- Ke druhé otázce si připravte následující tabulku, do níž získáte počty žáků ve třídě podle toho, jak se Vám budou hlásit:

Jedna	
Tři	
Pět	
Sedm	
Devět	

- Může se samozřejmě stát, že některé číslo nikdo mít nebude, ale i to je užitečná připomínka, že 0 je také číslo.
- Důležité je si nechat od žáků poradit vhodné názvy do záhlaví sloupců. Nabízí se lichá čísla a počet žáků.

- Aktivizujte co nejvíce žáků.

Poznámky:

- Žáci dají jasnou instrukci k doplnění řádku v tabulce podle klíče řazení z doprovodného textu.
- Žáci by si měli vyzkoušet popsat analytický způsob myšlení.
- Žáci popíší kroky, které vedou k logické organizaci dat v řádku tabulky podle klíče řazení z doprovodného textu.
- Žáci nastaví pravidla pro logickou organizaci získaných dat.

Druhý a třetí řádek pro obrazová data**Práce ve dvojicích:**

- První žák bude postupně vyplňovat druhý řádek pro obrazová data.
- Druhý žák bude prvního pozorovat a započítávat umístění obrazových dat, které se povedlo na první pokus.
- Pokud se umístění na první pokus nepodaří, žáci společně diskutují, proč se tak stalo.
- Následně si žáci role vymění a provedou totéž pro třetí řádek určený pro obrazová data.

Pokyny:

- Zdůrazněte, že vyplňování má být dostatečně pomalé na to, aby si kontrolující žák zvládal úspěšné umístění na první pokus zaznamenat.
- Ohlídejte, aby se žáci vystřídali.

Otázky do diskuse po práci ve dvojicích:

1. Co byste vyhodnotili jako nejobtížnější?
2. Kam mám do mé tabulky umístit obrázek (postupně se ptejte na různé obrázky, které jsou viditelné) a proč?

Pokyny:

- U první otázky se snažte žáky povzbudit, že mohou klidně vyjít i z chyb, které ve dvojicích pozorovali a diskutovali. Je důležité se chyb nebát.
- U druhé otázky si nechejte poradit od různých žáků tak dlouho, dokud nebudete přesvědčeni, že většina již všemu porozuměla. Z postupu by také mělo vyplynout, že by bylo užitečné si nejprve někam bokem napsat seřazená čísla pro ulehčení práce.
- Aktivizujte co nejvíce žáků.

Poznámky:

- Žáci by měli dokázat popsat vstupní situaci při doplňování tabulky a přihlídnout k obtížnosti.
- Žáci by měli dokázat zopakovat jim známý postup.
- Žáci by měli dát jasnou instrukci k doplnění řádku v tabulce podle klíče řazení z doprovodného textu.
- Žáci by měli popsat vrstvy abstrakce v rámci toho, co může označovat číslo.
- Žáci by se měli umět zaměřit na detaily v rámci celého zadání.

Závěrečné otázky:

- Podle čeho se evidují data v tabulce?
- Jakou další tabulku jsme mohli společně vytvořit a jak by byla velká?

Pokyny:

- U první otázky by měli žáci sami odpovědět, že podle záhlaví tabulky, pokud jsou přítomny a dostatečně konkrétní. Úloha je ovšem zároveň naučila, že někdy samotná tabulka nestačí a pravidla evidence mohou stát často při vytváření a doplňování i mimo ni samotnou.
- Žáci by měli v diskusi určit, v čem se kromě typů obrázků ještě jejich zadání lišila (způsob řazení = tabulka se šesti řádky a dvěma sloupci včetně záhlaví). Buďte ale připraveni i na eventualitu, že by někdo chtěl počítat, která čísla představovaly obrázky, které viděli jako první apod.

Poznámky:

- Žáci by se měli umět zaměřit na detaily v rámci celého zadání.
- Žáci by měli pochopit, proč jsme v našem případě potřebovali i zmínku z textu.
- Žáci by měli navrhnout další možnosti tvorby tabulek ze známých dat.